

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta
Financial Management of the Civil Association Moravian – Silesian Sinfonietta

Student:

Bc. Jana Hajnová

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Mrkývka Petr, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Jana Hajnová

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6208T011 Ekonomika a právo v podnikání

Téma:

Hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta
Financial Management of the Civil Association Moravian–Silesian
Sinfonietta

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní, účetní a daňová problematika občanského sdružení
3. Činnost občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta
4. Analýza hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOČÍ, Petr a jiné. *Nevýdělečné organizace 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 294 s. ISBN 978-80-7357-532-8.

REKTOŘÍK, Jaroslav a jiné. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 80-86929-54-5.

STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1. vyd. Pardubice: Junák, 2010. 270 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Petr Mrkývka, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila“

V Ostravě dne 27. dubna 2012

.....
Bc. Jana Hajnová

Obsah

1.	Úvod.....	5
2.	Právní, účetní a daňová problematika občanského sdružení.....	7
2.1	Pojem občanské sdružení.....	7
2.2	Vznik občanského sdružení	7
2.3	Činnost občanského sdružení	9
2.3.1	Dokumenty upravující činnost sdružení	9
2.3.1.1	Stanovy	10
2.3.2	Druhy činností.....	11
2.3.3	Financování činností	11
2.3.3.1	Dotace z veřejných rozpočtů.....	12
2.3.3.2	Dotace z Evropské unie	12
2.3.3.3	Grantová řízení - nadační fondy	13
2.3.3.4	Dary	14
2.3.3.5	Členské příspěvky.....	14
2.3.4	Součinnost občanského sdružení	14
2.3.5	Jednání jménem občanského sdružení	15
2.4	Zánik občanského sdružení	15
2.5	Účetní režim občanských sdružení	16
2.5.1	Specifika účtování u občanských sdružení	17
2.6	Daňový režim občanských sdružení	18
2.6.1	Daň z příjmů právnických osob	18
2.6.2	Daň dědická, daň darovací.....	18
2.6.3	Daň silniční	19
2.6.4	Daň z nemovitosti	20
3.	Činnost občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta.....	21
3.1	Vznik Moravskoslezské Sinfonietty	21
3.2	Orgány Moravskoslezské Sinfonietty.....	22
3.3	Aktivity Moravskoslezské Sinfonietty	23
3.4	Prezentace Moravskoslezské Sinfonietty	25
3.4.1	Internetové stránky	25
3.4.2	Internetová televize.....	25
3.4.3	Odborné sdělovací prostředky	26

3.5	Účetnictví Moravskoslezské Sinfonietty	26
3.6	Daně Moravskoslezské Sinfonietty	27
4.	Analýza hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta	28
4.1	Hospodaření v kontextu občanských sdružení daného oboru	28
4.1.1	Počet občanských sdružení	28
4.1.2	Hodnocení hospodaření	30
4.1.3	Kategorie a sběr informací o hospodaření	30
4.2	Analýza hospodaření v oboru	31
4.2.1	Získávání finančních zdrojů.....	31
4.2.2	Správa finančních prostředků	34
4.2.3	Vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření	35
4.2.4	Nakládání s majetkem.....	35
4.2.5	Kontrola hospodaření.....	38
4.3	Optimální řešení hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty	38
4.3.1	Získávání finančních zdrojů.....	39
4.3.2	Správa finančních prostředků	41
4.3.3	Vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření	42
4.3.4	Nakládání s majetkem.....	43
4.3.4.1	Výdaje na marketing.....	44
4.3.5	Kontrola hospodaření.....	45
5.	Závěr.....	48
	Seznam použité literatury	51
	Seznam zkratk.....	54
	Seznam příloh	

1. Úvod

Občanské sdružení je velmi rozšířená forma nestátní neziskové právnické osoby. Ministerstvo vnitra v současnosti eviduje 88 587 aktivních občanských sdružení¹. Občanská sdružení se zabývají různými činnostmi. Hospodaření občanských sdružení není speciálně upraveno. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění, neupravuje hospodaření občanských sdružení, vymezuje pouze rámcově ve stanovách sdružení. Z tohoto důvodu, se na občanská sdružení vztahují obecné předpisy regulující hospodaření právnických osob. Vzniká otázka, jak hospodaření občanských sdružení v praxi funguje a zda je jeho právní úprava dostačující.

Hospodaření občanských sdružení není možné analyzovat bez konkrétního subjektu, proto bylo vybráno jako téma diplomové práce Hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta. Moravskoslezská Sinfonietta byla založena studenty VŠB-TU Ostrava ekonomické fakulty v roce 2011. Hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty se neustále vyvíjí a vytváří modelovou situaci hospodaření krátce po vzniku sdružení. Novost sdružení a velký počet členů vytváří potenciál pro jeho rozvoj.

Cílem diplomové práce je analýza optimálnosti hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty ve srovnání s hospodařením občanských sdružení se stejnou činností. Zdůraznit odlišnosti oproti hospodaření vybraných občanských sdružení a zhodnotit jeho klady a zápory.

Obsah diplomové práce je rozdělen do tří základních celků. První část se věnuje právní, účetní a daňové problematice občanského sdružení. Tato problematika určuje základní možnosti hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty. Určitá pozornost je také věnována možnostem financování občanského sdružení. Účetní a daňová problematika je spíše okrajovou částí, která má pouze určit základní aspekty této problematiky. Druhá část diplomové práce obsahuje rozbor jednotlivých jednoduše definovaných oblastí činnosti Moravskoslezské Sinfonietty.

Třetí část se věnuje analýze hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty. Vzhledem ke složitosti této problematiky obsahuje tato část nejprve analýzu hospodaření občanských sdružení se stejnou činností. Na analýzu hospodaření občanských sdružení navazuje analýza a návrh optimálního řešení hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty. Analýza hospodaření je u obou případů provedena v pěti kategoriích. Kategorie vycházejí z pojetí hospodaření

¹ MINISTERSTVO VNITRA. *Seznam občanských sdružení*. In: mvcr.cz [on-line]. [cit. 2. 4. 2012]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskyh-sdruzeni/>

občanských sdružení podle Jana Stejskala², který se již řadu let věnuje problematice hospodaření občanských sdružení. Informace o hospodaření byly získány pomocí výběrového šetření, provedeného pro účely této diplomové práce.

Diplomová práce se nezabývá jen teoretickým výkladem problematiky hospodaření občanských sdružení a analýzou hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty, ale upozorňuje a předkládá možnost řešení častých problémů hospodaření obdobných občanských sdružení.

Diplomová práce je zpracována podle právního stavu k 31. 1. 2012.

² Jan Stejskal rozděluje hospodaření občanských sdružení do kategorií: získávání finančních zdrojů, správa finančních zdrojů, vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření, nakládání s majetkem, kontrola hospodaření.

2. Právní, účetní a daňová problematika občanského sdružení

2.1 Pojem občanské sdružení

Občanské sdružení je typem neziskové organizace s vlastní právní subjektivitou. Základní právní úpravu občanského sdružení obsahuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění.

„Občanské sdružení je organizací charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání³.“ Vzniká na základě práva o svobodě sdružování občanů. Vychází z předpokladu, že k výkonu tohoto práva není třeba povolení státního orgánu.

„Právní forma občanského sdružení je hojně využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení, ekologických hnutí a dalších, a to zejména s ohledem na flexibilitu právní úpravy vzniku a fungování. Výhodou je též nízká ekonomická náročnost vzhledem ke skutečnosti, že při vzniku sdružení nejsou zákonem vyžadovány žádné majetkové vklady a registrační řízení není zpoplatněno⁴.“

2.2 Vznik občanského sdružení

Občanské sdružení vzniká registrací u Ministerstva vnitra. Návrh na registraci občanského sdružení se podává v písemné podobě prostřednictvím přípravného výboru u Ministerstva vnitra ČR. Přípravný výbor tvoří nejméně tři osoby, z nichž alespoň jedna musí být starší 18 let.

Návrh na registraci občanského sdružení musí obsahovat:

- jména, příjmení, datum narození, bydliště každého člena přípravného výboru,
- informaci o tom, kdo je oprávněn jednat jménem přípravného výboru,
- podpisy členů přípravného výboru (nemusí být úředně ověřeny),
- stanovy občanského sdružení ve dvojím vyhotovení⁵.

Pokud Návrh na registraci občanského sdružení splňuje všechny zákonem stanovené podmínky pro registraci občanského sdružení, zahájí Ministerstvo vnitra řízení o registraci dnem doručení návrhu. Do 10 dnů od zahájení řízení o registraci doručí osobě oprávněné

³ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace*. In: e-cvns.cz [on-line]. [cit. 21. 2. 2012].

Dostupné z: http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf

⁴ KOČÍ, Petr a jiní. *Nevýdělečné organizace 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 294 s. ISBN 978-80-7357-532-8. S. 20.

⁵ § 6 odst. 2 Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění

jednat jménem občanského sdružení jedno vyhotovení stanov s vyznačeným dnem registrace a přiděleným identifikačním číslem. Ministerstvo vnitra zapíše občanské sdružení do seznamu občanských sdružení. Ministerstvo vnitra oznámí Českému statistickému úřadu vznik občanského sdružení.

K odmítnutí registrace občanského sdružení může dojít pouze z důvodu, že:

- návrh na registraci neobsahuje zákonem stanovené údaje či obsahuje informace chybné,
- stanovy neobsahují
 - název sdružení (který se výrazně liší od názvu právnické osoby, která již vyvíjí činnost na území ČR, od názvu orgánu veřejné moci, ČR, od názvu mezinárodní organizace, jejího orgánu nebo její instituce a od názvu Evropské unie a jejích orgánů),
 - sídlo,
 - cíl jeho činnosti,
 - orgány, sdružení, způsob jejich ustavování, určení orgánů a funkcionářů oprávněných jednat jménem sdružení,
 - ustanovení o organizačních jednotkách, pokud budou zřízeny a pokud budou jednat svým jménem,
 - zásady hospodaření.

V případě, že dojde k odmítnutí registrace z výše uvedených důvodů je možné změny odstranit a řízení poté zahájit. Ministerstvo vnitra má povinnost nejpozději do 5 dnů od doručení návrhu informovat přípravný výbor o skutečnosti, že pokud tyto důvody neodstraní, řízení o registraci občanského sdružení nebude zahájeno.

K odmítnutí registrace občanského sdružení dochází automaticky v případě, že:

- se jedná o politickou stranou nebo politické hnutí,
- sdružení je nedobrovolné,
- dochází k občanské újmě osobě, která se sdružuje,
- cílem sdružení je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné myšlení, náboženská vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony,
- dosahování cílů v rozporu s ústavou a zákony,
- sdružení je ozbrojené, s ozbrojenými složkami; za taková se nepovažují sdružení,

jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti,

- sdružení vykonává funkci státního orgánu, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,
- řídí státní orgány, ukládá povinnosti občanům, kteří nejsou členy sdružení.

2.3 Činnost občanského sdružení

Činnost občanského sdružení se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění. Činnost občanského sdružení ovlivňuje i řada dalších právních předpisů, kterým podléhá většina právnických osob. Rozdíl spočívá v tom, že některé právní předpisy dávají občanskému sdružení zvýhodněné postavení. Ze zákona vyplývá, že sdružení svou činností naplňuje účel svého vzniku, který nesmí být realizován za účelem zisku. Existují různé klasifikace činností občanských sdružení, které pro statistické účely využívá i Český statistický úřad.

„Podle předmětu činnosti jsou pro neziskové organizace dostupné tři klasifikace, totiž Mezinárodní klasifikace neziskových organizací - ICNPO,⁵ Systém klasifikace netržních činností OSN - COPNI a odvětvová klasifikace ekonomických činností (nevýrobních) - OKEČ. Od roku 2002 Český statistický úřad přešel na používání systému klasifikace netržních činností OSN COPNI⁶.“

Každá z uvedených klasifikací zavádí vlastní definici činnosti. „Činnost, podle klasifikace OKEČ, je obecně dána kombinací práce, výrobní techniky, informační sítě, materiálů, výrobků a vede k vytvoření specifických výrobků nebo výkonů (služeb)⁷.“

2.3.1 Dokumenty upravující činnost sdružení

Činnost občanského sdružení ovlivňuje rozhodování (vytváření vůle) uvnitř sdružení a projevování vůle navenek vůči třetím osobám (právní jednání). Na základě rozhodování uvnitř sdružení vznikají stanovy, směrnice, příkazy, finanční plány atd. Nejdůležitějším dokumentem jsou stanovy.

⁶ ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace*. In: e-cvns.cz [on-line]. [cit. 21. 2. 2012].

Dostupné z: http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf

⁷ ROSENMAJER, Tomáš. *Ekonomické výsledky občanských sdružení 2004*. 1. vyd. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 24 s. ISBN 80-239-7670-2.

2.3.1.1 Stanovy

Stanovy představují základní dokument každého občanského sdružení. Vzhledem k různorodosti činnosti občanských sdružení, nelze jednoznačně určit jejich obsah.

Stanovy občanského sdružení by měli obsahovat:

- název a sídlo,
- charakter sdružení,
- základní cíle,
- formy činnosti,
- členství ve sdružení,
- organizační uspořádání,
- hospodaření společnosti.

Stanovy jsou individuální záležitostí každého občanského sdružení. V praxi vznikají problémy nejen při jejich tvorbě, ale také v jejich následné aplikovatelnosti na potřeby daného občanského sdružení.

„Například při vymezování pravomocí jednotlivých orgánů není vhodné používat neurčitá slova (např. „předseda zejména“ a zároveň „valná hromada zejména.“), potom není jasné, komu připadá zbytková pravomoc. Stává se také, že je ve stanovách uvedena určitá funkce, například předseda, ale již není specifikováno kdo, za jakých okolností a jakým způsobem se jím může stát⁸.“

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů v aktuálním znění stanovuje, že pokud stanovy neurčují něco jiného, jedná jménem sdružení až do vytvoření orgánů (organizačních jednotek) přípravný výbor.

Každá změna stanov musí být oznámena Ministerstvu vnitra do 15 dnů od schválení, spolu se změněným textem ve dvojím vyhotovení. Ministerstvo vnitra do 10 dnů od doručení tohoto oznámení zašle jedno vyhotovení změny stanov občanskému sdružení a vyznačí, že bere změnu na vědomí.

V případě, že uvedené údaje ve změněném textu jsou neúplné nebo nepřesné, anebo jsou-li důvody k zamítnutí, ministerstvo na tuto skutečnost upozorní občanské sdružení. Sdružení má lhůtu do 60 dnů k odstranění závad ode dne doručení tohoto upozornění a ve lhůtě 10 dnů o tom ministerstvo vyrozumět. V opačném případě dochází k rozpuštění

⁸ VIŠINKOVÁ, Markéta. *Několik poznámek ke stanovám občanských sdružení*. In: neziskovky.cz on-line]. [cit. 21. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanek/1169/511_559_565/fakta_legislativa-a-ucetnictvi_navody-legislativa/nekolik-poznamek-ke-stanovam-obcanskyh-sdruzeni/

sdužení. Je možné podat opravný prostředek u Nejvyššího soudu ČR.

2.3.2 Druhy činností

Činnost občanského sdružení lze dělit na hlavní a vedlejší činnost. Hlavní činnost slouží k naplnění základní cílů spojených s účelem vzniku sdružení. Vedlejší činnost slouží k zajištění doplňkových příjmů a k udržení chodu občanského sdružení. Z důvodu, že hlavní činnost často nepostačuje k zajištění finanční stability, dostatečné motivace zaměstnanců a dalšího rozvoje občanského sdružení.

Vedlejší činnost musí být vykonávána jako doplňková činnost k činnosti hlavní⁹. S ohledem na podstatu občanských sdružení je pro vedlejší činnost limitující to, že primárně musí občanské sdružení realizovat spolkovou činnost k naplnění účelu, k němuž bylo založeno, musí fungovat spolková samospráva. Jestliže by občanské sdružení realizovalo vedlejší činnost – podnikatelské aktivity, aniž by jejich smyslem bylo vytváření zdrojů či podmínek k naplnění účelů občanského sdružení, jednalo by se o sdružení vyloučené¹⁰.

2.3.3 Financování činností

Financování občanského sdružení se sídlem v ČR se řídí právním řádem České republiky. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění, který představuje základní právní úpravu občanského sdružení, se o financování zmiňuje pouze nepřímo. Podle tohoto zákona financování občanského sdružení nesmí sloužit k výdělečné činnosti nebo k zajištění řádného výkonu určitých povolání¹¹. Neupravuje zdroje ani způsoby financování nevýdělečné činnosti. Financování nevýdělečné činnosti se proto řídí dalšími právními předpisy, vztahujícími se k daním právnických osob a vedení účetnictví. Konkrétní způsob financování musí být upraven ve stanovách sdružení.

Způsoby financování hlavní činnosti jsou zejména formou:

- dotace z veřejných rozpočtů,
- dotace z Evropské unie,
- podpory z nadačních fondů,

⁹ DEVEROVÁ, Lenka. Právní analýza podnikání občanských sdružení In: fhs.cuni.cz [on-line]. 23. 1. 2011 [cit. 20. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.fhs.cuni.cz/kos/kos_soubory/Pravni_posudek_os_def.pdf

¹⁰ § 1 odst. 4 písm. b) Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

¹¹ § 1 odst. 3 písm. b) Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

- daru od právnických i fyzických osob, dědictví,
- sponzoringu,
- členských příspěvků atd.

Finance získané pro hlavní činnost nemohou sloužit k obohacení fyzických či právnických osob, ale slouží k financování ztrátové činnosti. Nezáleží, zda budou využity v roce přijetí nebo až v následujícím účetním období ani jakou formou budou poskytnuty¹².

Způsoby financování vedlejší činnosti jsou zejména formou:

- prodeje zboží, služeb,
- pronájmu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- reklamou atd.

Ve většině občanských sdružení jde o prodej různých tiskovin – předmětů spojených s organizací a provozování různých sociálních služeb.

2.3.3.1 Dotace z veřejných rozpočtů

Prostředky z veřejných rozpočtů představují základní formu financování občanských sdružení. Financování konkrétní institucí veřejné správy závisí na účelu založení, lokalitě, činnosti a propagaci.

Dotace jsou převážně poskytovány z veřejných rozpočtů:

- státu,
- kraje,
- obce,
- státních fondů atd.

2.3.3.2 Dotace z Evropské unie

Dotace z Evropské unie, lze získat prostřednictvím fondů EU, pomocí tzv. operačních programů. Mezi operační programy vhodné pro občanská sdružení patří především ty neinvestiční povahy: OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Možnost uplatnit své projekty však mají i v ostatních operačních programech (kromě OP Doprava a OP Technická pomoc). Vždy záleží na konkrétních výzvách a jejich požadavcích na žadatele. Celkem mohou občanská sdružení předkládat své projekty v 19 operačních programech.

¹² DEVEROVÁ, Lenka. Právní analýza podnikání občanských sdružení In: fhs.cuni.cz [on-line]. 23. 1. 2011 [cit. 20. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.fhs.cuni.cz/kos/kos_soubory/Pravni_posudek_os_def.pdf

„Konkrétně se projekty NNO zaměřují především na následující oblasti:

- aktivní politika zaměstnanosti (modernizace institucí, adaptabilita zaměstnanců,
- konkurenceschopnost podniků, zavedení a rozvoj systému kvality služeb zaměstnanosti),
- podpora integrace znevýhodněných nebo vyloučených občanů do společnosti (sociální služby/romské lokality/vyloučené skupiny na trhu práce atd.),
- rovné příležitosti (žen a mužů na trhu práce a sladění rodinného a pracovního života),
- vzdělávání a mezinárodní spolupráce (vzdělávání dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami),
- udržitelné využívání zdrojů energie,
- zlepšování stavu přírody a krajiny,
- rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu atd.¹³“

2.3.3.3 Grantová řízení - nadační fondy

Grantová řízení nadačních fondů se řídí zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech). Zákon uvádí, že komunitní nadace jsou nezávislé nevládní a autonomní neziskové organizace, které podporují dobročinná sdružení, charitativní organizace, skupiny, ale i jednotlivce na lokální úrovni. Jejich rozsah působnosti je tak jasně geograficky vymezen.

„V současnosti podporují nadační fondy celou řadu projektů, ale kladou větší požadavky v grantovém řízení. To je způsobeno ekonomickou krizí. Podle Ronovské lze v následujících letech očekávat prudký úbytek podpory nadací a dalších subjektů neziskové sféry z veřejných rozpočtů, v souvislosti s propadem daňových příjmů státních rozpočtů jednotlivých evropských států¹⁴.“

¹³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Nestátní neziskové organizace v programovém období 2007 – 2013*. In: mmr.cz [on-line]. [cit. 21. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/vybor-pro-eu/2008/zapis_V-EU_12_02_2009_priloha_2.pdf S. 6.

¹⁴ LAIMAR, Jakub. *Předmět činností nadací a nadačních fondů*. Brno, 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Kateřina Ronovská.

2.3.3.4 Dary

Darování představuje skutečnost, kdy vlastník (dárce) dobrovolně a bezplatně přenechává dar (věc či jiný majetkový prospěch) obdarovanému. Darování se děje darovací smlouva podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Darování podléhá daňové povinnosti, a to podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

V dnešní době je velmi diskutována výhodnost financování prostřednictvím daru, zda není pro fyzickou či právnickou osobu výhodnější poskytnout občanskému sdružení finanční prostředky formou sponzoringu.

„Pro firmu má dar i sponzoring stejný dopad. V obou případech se snižuje její daň z příjmu. U daru odečtem ze základu daně, u sponzoringu tím, že se zvýší daňově uznatelné náklady¹⁵.“

Zákon stanovuje limity pro daňovou uznatelnost nákladů¹⁶. V případě sponzoringu není stanoven žádný limit uznatelnosti nákladů, navíc občanské sdružení může dárci nabídnout určitou formu protislužby např. reklamu.

2.3.3.5 Členské příspěvky

Financování činnosti pomocí členských příspěvků využívá mnoho občanských sdružení. Povinnost platit členský příspěvek, ale musí vyplývat ze stanov občanského sdružení. Občanské sdružení určí orgán, který stanovuje výši členského příspěvku a období za které je placen. Cílem vybírání členských příspěvků, je zajistit prostředky pro zabezpečení hlavní činnosti občanského sdružení.

2.3.4 Součinnost občanského sdružení

Občanská sdružení mohou mezi sebou spolupracovat formou smlouvy o součinnosti. K součinnosti dochází z důvodu dosažení určitého cíle, popřípadě k uplatňování jiného společného zájmu. Smlouva o součinnosti může zaniknout splněním cíle, pro který byla uzavřena, nebo jinou skutečností ve smlouvě uvedenou¹⁷.

Smlouva o součinnosti musí obsahovat práva a povinnosti zúčastněných sdružení a

¹⁵ NADACE VIA. *Daňové zvýhodnění*. In: nadacevia.cz [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.nadacevia.cz/cz/radce-darce/danove-zvyhodneni>

¹⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuální znění

¹⁷ § 16 odst. 5 Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

prostředky, kterými k součinnosti přispívají. Smlouvou o součinnosti může být vytvořen svaz zúčastněných sdružení, který je právnickou osobou¹⁸.

2.3.5 Jednání jménem občanského sdružení

Právní úkony občanského sdružení vykonává statutární orgán určený ve stanovách. Právní úkony statutárního orgánu jsou právními úkony samotného sdružení. Práva a povinnosti sdružení vzniknou, jen pokud se právní úkon týká předmětu činnosti sdružení a jen tehdy, jde-li o překročení, o kterém druhý účastník nemohl vědět. Zákon určuje rozsah jednatelského oprávnění statutárního orgánu. Jednání statutárního orgánu je neomezené, lze jej omezit pouze ve stanovách. Omezení je neúčinné vůči třetím osobám.

Vedle statutárního orgánu mohou činit právní úkony i jiní pracovníci nebo členové, pokud je to stanoveno ve vnitřních předpisech právnické osoby. Nebo je to vzhledem k jejich pracovnímu zařazení obvyklé.

2.4 Zánik občanského sdružení

Zánik občanského sdružení je možný na základě dobrovolného rozpuštění, sloučení, nebo pravomocného rozhodnutí Ministerstva vnitra. Způsob dobrovolného rozpuštění či zániku sloučením bývá ve většině případů uveden ve stanovách sdružení. Pokud stanovy sdružení způsob neurčí, rozhoduje o něm valná hromada. Zánik oznámí valná hromada do 15 dnů Ministerstvu vnitra. Zánik sdružení oznámí Ministerstvo vnitra Českému statistickému úřadu do 7 dnů ode dne, kdy se o něm dozvědělo.

Ministerstvo vnitra rozhodne o zániku sdružení v případech, že:

- členové sdružení jsou nuceni být jeho členy,
- není možné ze sdružení svobodně vystoupit,
- se jedná o politickou stranou nebo politické hnutí,
- vzniká občanská újma,
- sdružují občany k výdělečné činnosti, k vykonávání náboženství, víry v církvích,
- cílem sdružení je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné myšlení, náboženská vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony,
- dosahování cílů v rozporu s ústavou a zákony,

¹⁸ § 16 odst. 1 a 2 Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

- sdružení je ozbrojené, s ozbrojenými složkami; za taková se nepovažují sdružení, jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti,
- sdružení vykonává funkci státního orgánu, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,
- řídí státní orgány, ukládá povinnosti občanům, kteří nejsou členy sdružení¹⁹.

Před vydáním pravomocného rozhodnutí Ministerstva vnitra o zániku sdružení, je Ministerstvo vnitra povinno neprodleně upozornit sdružení, aby od činnosti upustilo. Jestliže sdružení v této činnosti pokračuje, Ministerstvo vnitra sdružení rozpustí. Proti rozhodnutí lze podat opravný prostředek k nejvyššímu soudu České republiky. Opravný prostředek má odkladný účinek, jsou-li pro to závažné důvody, může soud na dobu do právní moci svého rozhodnutí činnost sdružení pozastavit. Sdružení v této době vykonává jen činnost nevyhnutelnou k plnění svých povinností podle zákona²⁰.

Při zániku občanského sdružení se uskutečňuje majetkové vypořádání. V případě zániku pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra provede majetkové vypořádání likvidátor. To platí i v případě, není-li orgán, který by majetkové vypořádání provedl.

2.5 Účetní režim občanských sdružení

Občanská sdružení jsou ze zákona povinna vést účetnictví v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Účetnictví se řídí zákonem č. 504/2002 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a Českými účetními standardy č. 401 – 414. Občanské sdružení má výjimečné postavení, které umožňuje vést tzv. jednoduché účetnictví podle předpisů platných do konce roku 2003, pokud jeho celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 mil. Kč. Vedení jednoduchého účetnictví nelze zaměňovat s vedením daňové evidence. Daňovou evidenci mohou vést pouze fyzické osoby, jednoduché účetnictví naopak pouze zákonem určené právnické osoby²¹.

Občanské sdružení je povinno vést veškeré příjmy, které inkasujete do pokladny nebo bankovní účet a taktéž i nepeněžní příjmy. Je přitom jedno, jestli jsou z hlavní nebo vedlejší činnosti a jestli podléhají zdanění nebo ne.

¹⁹ § 12 odst. 1-3 Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

²⁰ § 12 odst. 4-5 Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

²¹ § 38a 23 Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v aktuálním znění

2.5.1 Specifika účtování u občanských sdružení

Účtování u občanských sdružení má svá specifika. Jedná se především o případy účtování o rezervách, dotacích a nákladech a výnosech. Každé občanské sdružení podléhá dani z příjmů a tomu by mělo být podřízeno vedení účetnictví.

Zvláštnosti účtování se vyskytují v oblasti:

- **rezerv;** Rezervy občanské sdružení nevytváří, ani o nic neúčtuje. Možné je vytvářet rezervy stanovené zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách, v aktuálním znění.
- **dotací;** Dotace definuje vyhláška jako „bezúplatná plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytnutá podle zvláštních právních předpisů ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtů ÚSC na stanovený účel“. Dotace pro občanské sdružení je osvobozena od daně z příjmů, z tohoto důvodu je nutné vést analytickou evidenci, kde občanské sdružení člení příjmy na příjmy podléhající dani z příjmů a příjmy osvobozené od daně z příjmů.
- **nákladů a výnosů.**

Odlišnosti účetnictví občanského sdružení oproti účetnictví podnikatelů, se projevují také v účtové osnově a ve vedení analytické evidence. Především se jedná o:

- odlišná čísla účtů,
- náklady a výnosy nejsou členěny na provozní, finanční a mimořádné,
- chybí některé nákladové a výnosové účty.

Náklady a výnosy se musí v analytické evidenci členit na příjmy podléhající dani z příjmů a příjmy osvobozené od daně z příjmů a to nejpozději ke dni účetní závěrky.

Náklady a výnosy, které musí být vedeny odděleně, jsou zejména:

- náklady na dosažení zajištění a udržení příjmů tzv. daňové (§ 24 ZoDP),
- náklady nedaňové (§ 25 ZoDP),
- příjmy, které jsou předmětem daně (§ 18 ZoDP),
- příjmy, které nejsou předmětem daně (§ 18 ZoDP),
- příjmy, které jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozeny (§ 19 ZoDP)²².

²² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

2.6 Daňový režim občanských sdružení

Občanské sdružení jako právnická osoba s vlastní právní subjektivitou podléhá zdanění, jsou mu, ale poskytnuta určitá zvýhodnění. Občanské sdružení může vystupovat jako plátce i poplatník. Nejvýznamnější a nejobvyklejší daně občanských sdružení, jsou daň z příjmů právnických osob, daň dědická a darovací.

2.6.1 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Zdanění občanských sdružení je z hlediska daně z příjmů problematické a od zdanění u běžného podnikatelského subjektu odlišné. Problematicčnost spočívá v tom, že občanská sdružení mají různé typy příjmů a musí definovat hlavní a hospodářskou činnost zvlášť.

Předmětem daně občanských sdružení jsou vždy příjmy:

- z reklam,
- z členských příspěvků, kromě osvobozených,
- z nájemného, s výjimkou pronajatého státního majetku, který je příjmem státního rozpočtu,
- z hlavní činnosti, pokud jsou vyšší než náklady, vynaložené na tuto činnost.

Předmětem daně nejsou příjmy:

- získané zděděním nebo darováním nemovitosti nebo movité věci,
- z dotací, příspěvků na provoz a jiných podpor ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, obce, ze státních fondů, z rozpočtu Evropské unie nebo veřejných rozpočtů cizích států,
- z úroků vkladů na běžném účtu,
- z hlavní činnosti, pokud jsou nižší než náklady vynaložené na tuto činnost.

Příjmy od daně z příjmů osvobozené jsou u občanských sdružení členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin.

2.6.2 Daň dědická, daň darovací

Daň dědická, darovací je upravena zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti ve znění pozdějších předpisů. V § 20 odst. 4, č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, zákon uvádí

bezúplatné nabytí majetku právnických osob osvobozené od daně.

Od daně dědické a darovací osvobozuje bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou, která je založena nebo zřízena k zabezpečování činností v oblasti kultury, školství, výchovy a ochrany dětí a mládeže, vědy, výzkumu, vývoje, vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, ochrany opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, tělovýchovy, sportu a požární ochrany, je-li bezúplatné nabytí majetku určeno na zabezpečování uvedené činnosti²³.

Základem daně je cena majetku, který se získá děděním, darováním nebo převodem. Pro účely výpočty daní se osoby řadí do 3 skupin. Sazby daně u daně darovací a dědické jsou stanoveny podle skupiny, do které je poplatník zařazen a podle hodnoty předmětu daně. U daně z převodu nemovitostí je jednotná sazba daně u všech skupin, která činí 3 % ze základu daně.

Splatnost daně pro daň dědickou a darovací je ve lhůtě 30 dnů ode dne uplynutí příslušného kalendářního roku, jde-li o bezúplatné nabytí majetku právnickou osobou, které je osvobozeno podle § 20 odst. 4. Pokud občanské sdružení obdrželo dary, kterých se osvobození netýká, musí podat daňové přiznání do 30 dnů ode dne nabytí majetku. Daňové přiznání musí občanské sdružení podat finančnímu úřadu a musí zahrnovat veškerý majetek nabytý nebo poskytnutý v tomto období. Přiznání k dani z převodu nemovitosti je nutné podat nejpozději do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k rozhodným událostem. Další podrobnosti a specifika k daňovému přiznání těchto daní jsou uvedeny v § 21 zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí

2.6.3 Daň silniční

Silniční daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Občanské sdružení je povinno k silniční dani, pokud vlastní a využívá vozidlo do 3,5 tuny pro hospodářskou činnost nebo pro tu část příjmů z hlavní činnosti, pokud jsou předmětem daně z příjmů. U občanských sdružení, která používají nákladní vozidla s hmotností nad 3,5 tuny a méně než 12 tun, se snižuje sazba daně o 100%, pokud nejsou používána k hospodářské činnosti nebo pro tu část příjmů, které jsou předmětem daně, nebo pro cizí potřebu. U vozidel nad 12 tun se sazba u občanských sdružení snižuje o 48 % za stejných podmínek.

²³ Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, v aktuálním znění

2.6.4 Daň z nemovitosti

Pro daň z nemovitostí je závazný zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona se daň z nemovitosti dělí na daň z pozemků a daň ze staveb. Pokud občanské sdružení vlastní pozemek tvořící jeden funkční celek se stavbou, je od daně osvobozeno, není-li využíván k podnikatelské činnosti nebo pronajímán. Totéž platí i pro stavby ve vlastnictví občanského sdružení. Nárok na osvobození se uplatňuje podáním daňového přiznání.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a daňové přiznání musí občanské sdružení podat příslušnému správci daně do 31.1 zdaňovacího období. Nepodává se, pokud jej již občanské sdružení podalo v předchozích letech a nedošlo ke změnám.

3. Činnost občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta

Moravskoslezská Sinfonietta je dobrovolné sdružení amatérských hudebníků tvořící amatérský symfonický orchestr. V orchestru působí vedle amatérských hráčů, také studenti konzervatoří, vysokých hudebních škol. V současné době působí v tomto hudebním tělese 60 hráčů, z toho 52 řádných členů.

Tab. 3.1 Základní údaje o sdružení

Název občanského sdružení	Moravskoslezská Sinfonietta
IČ	22898093
Sídlo	Vinohradská 289 Řepiště 739 31
Datum vzniku	16. 3. 2011
Počet členů	52
Věkový průměr	21 let

Zdroj: Výroční zpráva činnosti Moravskoslezské Sinfonietty 2011.

Moravskoslezská Sinfonietta od svého vzniku vykonává pouze činnosti spadající pod hlavní činnost, kterou je produkce převážně klasické hudby. V budoucnu se připravuje zahájení vedlejší činnosti tzv. ziskové činnosti. Vedení nemá v současnosti představu o její konkrétní podobě.

Svou činností Moravskoslezská Sinfonietta musí působit na určité území²⁴. Slovo „musí“ zde znamená povinnost, protože pokud nebude dodržovat zásady v jejím zakládajícím dokumentu. Může se stát stejně jako jakékoliv občanské sdružení nedůvěryhodnou. Moravskoslezská Sinfonietta má svou činností přispívat k širší nabídce hudby a k rozvoji kulturního prostředí zejména v Moravskoslezském kraji a nejbližším okolí. Moravskoslezská Sinfonietta nabízí příležitost k uplatnění všem zájemcům. Zájemcem může být například úspěšný absolvent ZUŠ nebo student konzervatoře.

3.1 Vznik Moravskoslezské Sinfonietty

Občanské sdružení vzniklo na základě iniciativy současného jednatele a jeho

²⁴ Příloha č. 1 § 2 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

zástupkyně. Podnětem byla aktivita amatérských hráčů, kteří požadovali zázemí pro produkci hudby. Zřizovací výbor, byl tříčlenný a o možnosti vzniku Moravskoslezské Sinfonietty jednal od únoru roku 2011. Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty (příloha č. 1), které jsou nutné pro vznik sdružení, byly inspirovány stanovami dříve vzniklého občanského sdružení, které také vytváří amatérský symfonický orchestr.

Moravskoslezská Sinfonietta vznikla registrací u Ministerstva vnitra 16. března 2011. Ministerstvo vnitra na základě úspěšné registrace zařadilo Moravskoslezskou Sinfoniettu do seznamu občanských sdružení.

3.2 Orgány Moravskoslezské Sinfonietty

Činnost a veškerý chod občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta je rozdělen mezi statutární orgány, vrcholné orgány a kontrolní orgány. Koncept organizační struktury je převzat od partnerského orchestru, který tuto organizační strukturu používá již deset let.

Statutárními orgány sdružení jsou:

- jednatel,
- zástupce jednatele,
- správce umělecké činnosti.

Každý statutární orgán může jednat samostatně. Statutární orgány mají právo vytvářet právní úkony jménem Moravskoslezské Sinfonietty. Statutární orgány jsou v současnosti členy rady orchestru.

Vrcholné orgány orchestru:

- valná schůze,
- rada orchestru.

Valná schůze se svolává jednou ročně. Zúčastnit se jí mohou všichni členové Moravskoslezské Sinfonietty na základě pozvánky od rady orchestru. Každý člen má jeden hlas. Řádně svolaná valná schůze je usnášení schopna, a to bez ohledu na počet přítomných řádných členů. Jednání v rámci valné schůze vede jednatel. Valná schůze rozhoduje o stěžejních otázkách v oblastech existence a činnosti Moravskoslezské Sinfonietty.

Základní kompetence valné schůze patří:

- volba jednatele, zástupce jednatele, správce umělecké činnosti a další členy rady Moravskoslezské Sinfonietty,
- volba revizní komise,
- stanovení výše členského příspěvku,

- rozhodování o změnách stanov,
- rozhodování o předložených návrzích řádných členů,
- schvalování výroční zprávy o činnosti, kterou předkládá rada Moravskoslezské Sinfonietty,
- schvalování hospodaření za uplynulé období předložené zástupcem jednatele,
- rozhodování o zrušení Moravskoslezské Sinfonietty²⁵.

Rada orchestru je sedmičlenná, volí ji valná schůze. Do rady může být zvolen řádný člen Moravskoslezské Sinfonietty. V současnosti tvoří radu statutární orgány (3 členové), a další 4 členové bez další oficiální funkce.

Základní kompetence rady orchestru:

- dohlížení na majetek, jeho inventarizaci a řádnou péči o něj,
- rozhodování o ukončení členství,
- rozhodování o počtu, místě a čase uspořádaných koncertů,
- posuzování a vybírání repertoáru, který se bude na jednotlivých koncertech Moravskoslezské Sinfonietty realizovat²⁶.

Ke kontrole statutárních orgánů slouží revizní komise. Revizní komise je dvoučlenná, volená valnou schůzí. Jejími členy mohou být pouze členové Moravskoslezské Sinfonietty, kteří nejsou členy rady orchestru ani statutárním orgánem. Revizní komise kontroluje činnost Moravskoslezské Sinfonietty vždy na konci kalendářního roku.

3.3 Aktivity Moravskoslezské Sinfonietty

Orgány Moravskoslezské Sinfonietty se zaměřují na zajištění a organizaci zkoušek a koncertů amatérského symfonického orchestru. Moravskoslezská Sinfonietta pořádá vlastní koncerty, účinkuje a spolupracuje na akcích pořádaných obecním úřadem v Řepištích, Slezskou bránou a Moravskoslezským krajem.

²⁵ Příloha č. 1 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

²⁶ Příloha č. 1 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

Tab. 3. 2 Statistika koncertní činnosti

		Průměrný počet posluchačů
Počet koncertů za rok 2011	4	250
vlastní koncerty	2	350
partnerské koncerty	2	150
Počet koncertů za rok 2012	6	
vlastní koncerty	4	
partnerské koncerty	2	

Zdroj: Informační databáze Moravskoslezské Sinfonietty.

Moravskoslezská Sinfonietta účinkovala na čtyřech koncertech od března roku 2011. Vlastní koncerty Moravskoslezské Sinfonietty v roce 2011 se pořádali v obci Řepiště. Na všech koncertech v roce 2011 bylo dobrovolné vstupné. V roce 2012 je schválených a finančně podpořených šest koncertů. Dochází k navýšení koncertní činnosti o 50 %. Mimo koncertní činnost Moravskoslezská Sinfonietta pořádá v prosinci 2012 zájezd do Japonska, který organizuje partnerský japonský orchestr. Za nejdůležitější činnost v roce 2012 je statutárními orgány považován koncert s Lidovou konzervatoří a Múžickou školou Ostrava, p. o.. Koncert se uskuteční na podzim roku 2012 za podpory nadace OKD.

Tab. 3. 3 Partneři Moravskoslezské Sinfonietty (pouze PO) v oblasti

Mediální prezentace	Beskydská televize
Financování činnosti	obec Řepiště
	Region Slezská Brána
	KLIMCO, s. r. o.
	OKD
Organizační činnosti	obec Řepiště
	Lidová konzervatoř a Múžická škola, p. o.

Zdroj: Informační databáze Moravskoslezské Sinfonietty.

Partnery Moravskoslezské Sinfonietty (viz Tab. 3. 3) jsou jak orgány státní správy, samosprávy tak soukromé fyzické i právnické osoby. Nejvíce se na činnosti Moravskoslezské Sinfonietty podílí obec Řepiště.

3.4 Presentace Moravskoslezské Sinfonietty

Prezentací Moravskoslezské Sinfonietty je myšlen marketing uplatňovaný vůči okolí organizace. Marketing považuje vedení občanského sdružení za důležitou součást své činnosti. Důvodem je rozdílnost využití marketingu oproti subjektům, založeným za účelem zisku. Rozdílnost využití marketingu vyplývá z postavení občanského sdružení ve společnosti.

„Postavení neziskových organizací oproti komerčním firmám je složitější v tom, že funkce spotřeby a úhrady produktu je rozdělena mezi dva „zákazníky“²⁷.“

Moravskoslezská Sinfonietta poskytuje jako svůj produkt službu. Prvního „zákazníka“ představuje člen Moravskoslezské Sinfonietty. Člen Moravskoslezské Sinfonietty vyžaduje možnost hraní v orchestru, zajištění notového materiálu, vytváření koncertů a mnoho dalšího. Druhý „zákazník“ je chápán jako poskytovatel financí. Poskytovateli financí jsou posluchači koncertů, organizace poskytující dotace z veřejných rozpočtů, firmy i osobní dárci. Aby Moravskoslezská Sinfonietta dokázala udržet tyto dva „zákazníky“ snaží se zhmotnění výsledků svých služeb v nejrůznějších formách např. audiovizuální záznamy z koncertů.

3.4.1 Internetové stránky

Internetové stránky tvoří nedílnou součást komunikace se zákazníky. Moravskoslezská Sinfonietta jako většina občanských sdružení v oboru má také své internetové stránky. Ty slouží nejen k získání základních informací o tělese, ale stránky poskytují interní systém pro komunikaci se členy orchestru. Pouze členové orchestru jsou jejich prostřednictvím informováni o zkouškách orchestru, stavu financí, programu dalších koncertů. Internetové stránky poskytují i notový servis, který je přístupný a stažitelný pro každého člena a tím mu umožňuje přípravu na zkoušky.

Moravskoslezská Sinfonietta by neměla zapomínat na funkci stránek pro své partnerské organizace, dárci a sponzory. Sponzorství a jeho diferencovanost tvoří budoucnost pro získávání finančních prostředků. Proto je nutné v nejbližší době stanovit hierarchii i v prezentaci sponzorů na internetových stránkách.

3.4.2 Internetová televize

Internetová televize se stává pro Moravskoslezskou Sinfoniettu populárním

²⁷ BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. 1. vyd. Zlín: Kodiak print, s.r.o., 2011. 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9 S. 17

prostředkem komunikace nejen se svými zákazníky, ale také s celou veřejností. Moravskoslezská Sinfonietta spolupracuje s tzv. Beskydskou televizí, jejíž oficiální název je Česká regionální televize – ČRTV, s.r.o. Česká regionální televize – ČRTV, s.r.o. poskytuje prezentaci zejména v oblastech televizní tvorby a multimediální prezentace. Jedná se zejména o tvorbu:

- reportáží, zpravodajských bloků a video prezentací,
- multijazyčných prezentační,
- reklamních spotů, záznamů z akcí.

MS obdržela nabídku na další rozvoj spolupráce především v oblasti tvorby:

- multimediálních interaktivních flashových prezentací,
- distribuci na CD, DVD a USB flash klíče.

3.4.3 Odborné sdělovací prostředky

Moravskoslezská Sinfonietta zaostává v oblasti prezentace v odborných sdělovacích prostředcích. Důvody lze podle vedení Moravskoslezské Sinfonietty spatřovat v novosti občanského sdružení, neinformovanosti vrcholných orgánů sdružení o možnostech prezentace v odborných sdělovacích prostředcích, konkurenčním boji poloprofesionálních a profesionálních symfonických těles.

Při druhu činnosti, který vykonává Moravskoslezská Sinfonietta, je nutné se zaměřit na pojetí zákazníků. Zákazníky chápat jako členy Moravskoslezské Sinfonietty a poskytovatele financí a veškerou odbornou veřejnost. Moravskoslezská Sinfonietta je nové těleso, které tvoří převážně mládež. V návaznosti na tuto skutečnost jsou i posluchači mladí lidé. Figuruje zde aspekt, který chybí všem profesionálním orchestrům vidina převážné části posluchačů v produktivním věku. Moravskoslezská Sinfonietta musí čelit silnému konkurenčnímu boji ostatních neprofesionálních i profesionálních orchestrů, proto není v zájmu ostatních symfonických orchestrů propagace Moravskoslezské Sinfonietty v odborných sdělovacích prostředcích.

3.5 Účetnictví Moravskoslezské Sinfonietty

Účetnictví Moravskoslezské Sinfonietty je vedeno formou tzv. jednoduchého účetnictví. Občanská sdružení totiž mohou vést účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb. a zákona č. 437/2003 Sb., pokud jejich celkové příjmy za poslední

uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč; přitom se na ně vztahují ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a jeho prováděcích právních předpisů, která upravují účtování v soustavě jednoduchého účetnictví, ve znění účinném k 31. prosinci 2003²⁸.

Účetnictví tak poskytuje údaje o příjmech, výdajích a pohledávkách a závazcích. Stejně jako u většiny občanských sdružení slouží účetnictví pouze pro daňové účely. Proto zde nefigurují nákladové a výnosové účty. Moravskoslezská Sinfonietta vede účetní záznamy v peněžním deníku a knize pohledávek a závazků. Vedením účetnictví je pověřen zástupce jednatele²⁹.

Tab. 3.4 Celkové příjmy a výdaje Moravskoslezské Sinfonietty

Σ příjmy sdružení (rok 2012)	Σ výdaje sdružení (rok 2011)
82 000 Kč	81 000 Kč

Zdroj: Výroční zpráva činnosti Moravskoslezské Sinfonietty 2011.

3.6 Daně Moravskoslezské Sinfonietty

Daně, jsou základním motivem pro vedení a účetnictví většiny občanských sdružení oboru. Moravskoslezská Sinfonietta v současnosti není výjimkou.

Moravskoslezská Sinfonietta je registrována na finančním úřadě k dani:

- z příjmů právnických osob
- vybírané zvláštní sazbou daně.

Dani z příjmů podléhá většina příjmů z činnosti Moravskoslezské Sinfonietty. Dani z příjmů nepodléhají u Moravskoslezské Sinfonietty pouze dary a výdaje na pracovněprávní vztahy.

Příjmy jako dotace a jiné finanční prostředky z veřejných rozpočtů jsou od daně z příjmů právnických osob osvobozeny³⁰.

V současnosti má Moravskoslezská Sinfonietta 90% osvobozených příjmů. Příjmy, které Moravskoslezská Sinfonietta musí zdanit, jsou pouze roční členské příspěvky členů. Daní vybíranou zvláštní sazbou daně jsou v Moravskoslezské Sinfoniettě zdaňovány dohody o provedení práce. Tyto dohody byly poprvé použity v lednu roku 2012.

²⁸ § 38 odst. 2 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v aktuálním znění

²⁹ Příloha č. 1 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

³⁰ § 19 Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění

4. Analýza hospodaření občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta

Analýza hospodaření občanského sdružení má v praxi bez ohledu na obor činnosti řadu úskalí. Pro co nejobjektivnější závěry z této analýzy je nutné porovnat hospodaření občanských sdružení daného oboru (se stejnou činností) a konkrétního občanského sdružení Moravskoslezská Sinfonietta. V současnosti neexistuje studie zabývající se stavem hospodaření tzv. amatérských orchestrů. Analýza se proto pomocí kvantitativního výzkumu zabývá stavem hospodaření v oboru a následně ho porovnává s hospodařením Moravskoslezské Sinfonietty.

4.1 Hospodaření v kontextu občanských sdružení daného oboru

Hospodaření občanského sdružení nelze chápat jako pojem shodný s hospodařením podniku v ziskovém sektoru. Kdy s hospodařením je spojen hospodářský výsledek, který je výsledkem porovnání nákladů a výnosů. Hospodaření je měřeno mírou zisku či ztráty, výrobní efektivností a intenzitou výroby. Občanské sdružení je založeno za jiným účelem než podnik v ziskovém sektoru.

Hospodaření občanských sdružení, plně odpovídá definici Jana Stejskala, který hospodaření chápe, jako soubor ekonomicko – správních činností zabezpečujících provoz sdružení, mezi které patří správa majetku, získávání finančních zdrojů a nakládání s nimi, tvorba, čerpání a kontrola rozpočtu vedení účetnictví, plnění daňových povinností, tvorbu vnitřních hospodářských předpisů a plnění ostatních povinností v oblasti hospodaření vyplývajících z právních norem předpisů³¹.

4.1.1 Počet občanských sdružení

Každé občanské sdružení je zaregistrováno v rejstříku Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra vytváří a spravuje Seznam občanských sdružení, odborových organizací a organizací zaměstnavatelů vzniklých na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, nejedná se však o seznam veřejného charakteru. Obsahuje proto pouze název, adresu sídla a identifikační číslo sdružení, které je uvedeno jen u sdružení vzniklých po 1. lednu 2001.

³¹ STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1.vyd. Pardubice: Junák, 2010. 270 s. ISBN 978-80-86825-55-7. S. 9.

Ministerstvo kultury zřídilo k 1. 1. 1991 Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS). Odborná činnost NIPOS je zaměřena rovněž na získávání a analýzu poznatků o obecné úloze a postavení veřejných služeb kultury v sociálně-ekonomickém rozvoji regionů. Pod činnost NIPOS patří specializovaný útvar CIK.

„Centrum informací a statistik kultury CIK z pověření Ministerstva kultury ČR, které zabezpečuje státní statistickou službu za celou oblast kultury na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, s dodržáním mezinárodních doporučení a požadavků, a to ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Útvar na základě statistických zjišťování soustřeďuje, zpracovává a šíří informace vztahující se k širokému okruhu kulturních subjektů místního, regionálního i celostátního významu, včetně orgánů státní správy a samosprávy obcí a měst a občanských sdružení³².“

Útvar CIK zveřejnil základní statistické údaje o kultuře v ČR na rok 2010 (Tab. 4.1), které poskytují výchozí informaci o počtu občanských sdružení v daném oboru.

Tab. 4.1 Hudební soubory zřizované občanských sdruženími, obecně prospěšnými společnostmi a Českým rozhlasem

	2010	%	2006	%
Počet hudebních souborů	14	155,6	9	100
Počet hudebních těles v nich	19	190,0	10	100
Počet koncertů celkem	592	147,6	401	100

Zdroj: Janebová, 2011, s. 48.

Údaje v Tab. 4.1 jsou nejen údaje o počtu hudebních souborů, které vytvářejí občanská sdružení, ale také obecně prospěšné společnosti. Údaje navíc nezahrnují všechna občanská sdružení, proto bylo potřeba počet občanských sdružení dále upravit.

K určení přesného počtu občanských sdružení v oboru poskytla údaje Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles³³. ANKST je občanské sdružení, které organizuje neprofesionální hudebníky v oblasti komorní a symfonické hudby v České republice.

ANKST v současnosti eviduje 21 občanských sdružení zabývajících se produkcí vážné

³² ODBORNÝ ÚTVAR NIPOS. *Centrum informací a statistik kultury* In: nipos-mk.cz. [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=27>

³³ Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles. Dostupné z: www.ankst.cz

hudby tzv. amatérské symfonické orchestry. Tento počet občanských sdružení byl dále upraven. V současnosti, totiž některá občanská sdružení nejsou funkční, nebo naopak v evidenci ANKST chybí. Zároveň občanská sdružení mají různý počet členů, což způsobuje odlišné požadavky na hospodaření. Bylo stanoveno kritérium minimálně 30 členů.

Do analýzy občanských sdružení v daném oboru bylo vybráno 16 symfonických orchestrů se stejnou činností jakou má Moravskoslezská Sinfonietta a majících minimálně 30 členů. Orchestry tvoří reprezentativní část základního souboru.

4.1.2 Hodnocení hospodaření

„Hodnocení ve výdělečné i nevýdělečné oblasti vychází z definice pojmu hospodaření, je založeno a musí být i hodnoceno na principech 3E (Economy, Effectiveness, Efficiency). Autoři odborné literatury o neziskovém sektoru zmiňují, že hospodaření občanských sdružení je nutné dále rozšířit o další principy např. šest principů hospodaření 6E.

Šest principů hospodaření představuje:

- **hospodárnost** (Economy) představuje výkon v relaci s cenou,
- **efektivnost** (Effectiveness) je dosažení potřebných výstupů za málo peněz,
- **efektivita** (Efficiency) znamená míru dosahování výsledků,
- **equity** (spravedlnost) je snaha dělat věci správně, zejména ve vztahu k okolí, by nedocházelo k nepoctivosti,
- **enviřement** (prostředí) představuje odpovědný přístup ve vztahu k pracovnímu a životnímu prostředí,
- **ethics** (etika) vyjadřuje důraz na právní a morální chování³⁴.

4.1.3 Kategorie a sběr informací o hospodaření

Na základě definice i zásad pro hospodaření je možné stanovit kategorie pro hodnocení hospodaření. Jak však stanovit kategorie, pokud hospodárnost je běžně hodnocena vztahem mezi výkonem a cenou.

Pro účely diplomové práce bylo hospodaření rozděleno do pěti základních kategorií:

1. získávání finančních zdrojů,
2. správa finančních zdrojů,
3. vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření,

³⁴ OTRUSINOVÁ, Milada. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. 132 s. ISBN 978-80-7318-789-7. S. 55.

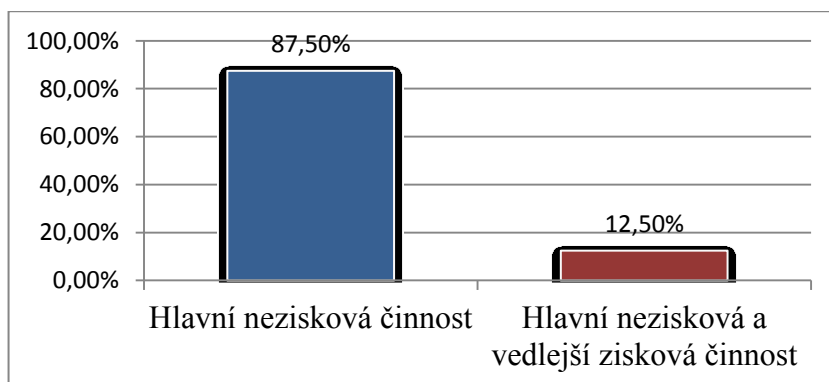
4. nakládání s majetkem,
5. kontrola hospodaření.

V rámci každé kategorie byla oslovena občanská sdružení daného oboru. Občanská sdružení v rámci výběrového šetření poskytla údaje o těchto kategoriích. Výběrové šetření proběhlo dotazováním formou výkazu o hospodaření (Příloha č. 2) a dotazníkového šetření (Příloha č. 3). Výkaz o hospodaření byl zaměřen na výdaje, příjmy v období 2009 – 2011.

4.2 Analýza hospodaření v oboru

Hospodaření v oboru závisí na především na velikosti organizace (počtu členů sdružení) a na druhu činnosti občanského sdružení. Pomocí dotazníkového šetření byl zjišťován druh činnosti občanského sdružení³⁵. Důvodem bylo určení, zda se občanské sdružení věnuje pouze hlavní neziskové činnosti nebo také vedlejší ziskové činnosti. Hlavní neziskové činnosti se věnuje téměř 90% dotazovaných občanských sdružení (Graf. 4.1). Pouze dvě dotazovaná občanská sdružení v oboru provozují mimo hlavní neziskové činnosti, činnost vedlejší.

Graf. 4.1 Druh činnosti občanského sdružení v oboru

Zdroj: Vlastní zpracování.

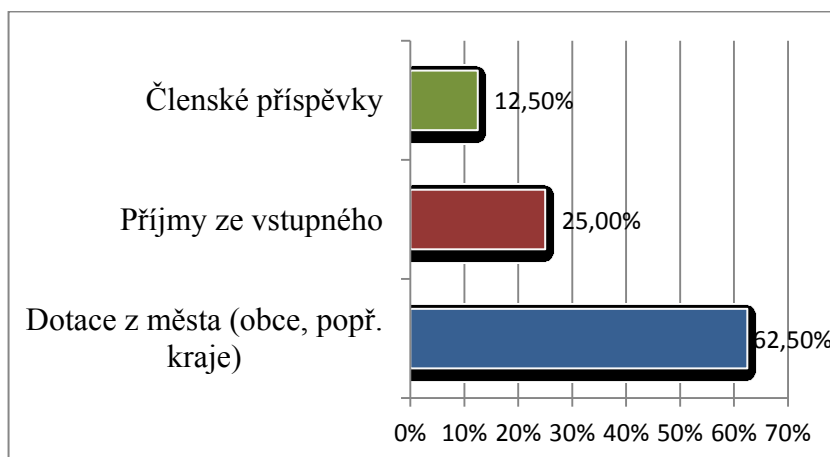
4.2.1 Získávání finančních zdrojů

Více než polovina občanských sdružení v oboru čerpá ročně největší část finančních prostředků z rozpočtu města (obce, popř. kraje)³⁶. Dalšími důležitými zdroji příjmů sdružení jsou příjmy ze vstupného a členské příspěvky viz Graf. 4.2.

³⁵ Příloha č. 3, otázka č. 1

³⁶ Příloha č. 3, otázka č. 2

Graf. 4.2 Největší zdroje příjmů občanského sdružení

Zdroj: Vlastní zpracování.

Občanská sdružení uvedla ve výkazu o hospodaření výši získaných finančních prostředků za jednotlivé roky 2009 - 2011 z různých zdrojů financování³⁷. Na základě těchto údajů byla stanovena průměrná výše získaných finančních prostředků za poslední tři roky. K určení tohoto ukazatele byl využit chronologický a aritmetický průměr.

Pomocí chronologického průměru (1.1), byla určena průměrná výše získaných finančních prostředků v letech 2009 - 2011 u každého občanského sdružení (Tab. 4.2). Chronologický průměr byl počítán pomocí následujícího vztahu:

(1.1)

$$x_i = \frac{\frac{x_1 + x_2}{2} + \frac{x_2 + x_3}{2}}{n - 1}$$

kde jednotlivé veličiny představují:

x_i je chronologický průměr příjmů daného občanského sdružení z jednoho zdroje financování v období 2009-2011,

x je vybraný zdroj financování,

n je počet občanských sdružení,

x_1 je finanční částka získaná za rok 2009,

x_2 je finanční částka získaná za rok 2010,

x_3 je finanční částka získaná za rok 2011.

³⁷ Příloha č. 2, Výkaz o hospodaření

Díky aritmetickému průměru byl stanoven průměr získaných příjmů z daného zdroje v oboru, v kterém občanské sdružení působí:

(1.2)

$$y_i = \frac{1}{n} + \sum_{i=16}^n x_i$$

kde jednotlivé veličiny představují:

y_i je aritmetický průměr příjmů z daného zdroje v oboru,

n je počet občanských sdružení,

x_i je chronologický průměr daného zdroje u jednoho občanského sdružení v období 2009-2011.

Tab. 4.2 Průměrná výše získaných finančních prostředků v období 2009 - 2011

Hlavní nezisková činnost	v Kč
dotace z města (obce)	26 656
dotace z kraje	23 844
nadační fondy	8 719
dary právnické osoby - podniky	8 094
dary fyzické osoby	10 750
vstupné	15 675
půjčky (úvěry)	781
členské příspěvky	3 195
Vedlejší zisková činnost	v Kč
reklama	5 672
pronájem prostor	313
CD, DVD apod.	344

Zdroj: Vlastní zpracování.

V letech 2009-2011 bylo v průměru získáno nejvíce finančních prostředků z dotací sídelních měst (obcí) občanských sdružení. Sídelní města či obce nejsou zřizovateli občanských sdružení, ale občanská sdružení často vykonávají svou činnost především v městech, kde mají své sídlo. Sídelní města se tak stávají významnými podporovateli občanských sdružení. Fondy z EU a veřejné sbírky nevyužilo pro financování žádné z vybraných občanských sdružení. Vedlejší zisková činnost je využívána pouze u dvou sdružení, ani jednomu sdružení, ale neposkytuje dostatečný příjem pro rozvoj.

Získávání finančních prostředků představuje jednu z hlavních úloh vrcholných orgánů

občanského sdružení. Analýza hospodaření v oboru se proto zaměřila v dotazníkovém šetření³⁸, také na určení, které osoby zajišťují získávání finančních prostředků (Tab. 4.3).

Tab. 4.3 Osoby získávající finanční prostředky

Název	Počet sdružení
Členové statutárního orgánu	14
Členové výkonného orgánu	9
Externí osoby	7

Zdroj: Vlastní zpracování.

V případě tzv. amatérského orchestru úlohu získávání finančních prostředků plní ve většině případu pouze jednatel (ředitel, předseda) a jeho zástupce, kteří tvoří statutární orgán sdružení. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že občanská sdružení využívají k získávání finančních prostředků osoby, které jsou členy různých orgánů sdružení, což může vést ke střetům zájmů v jejich pozicích.

Amatérské orchestry dále uvedly, že jejich vedoucí členové, nejsou v pozici jednatele, popř. jeho zástupce finančně hodnoceni³⁹. Příčina spočívá v podmínkách získávání finančních prostředků. Kdy je ve většině případů stanoveno, že poskytnuté finanční prostředky nesmí být využívány pro účely pracovněprávních vztahů. Vzniká problém s vedoucími pracovníky, kteří nejsou finančně motivováni pro rozvoj činnosti sdružení.

4.2.2 Správa finančních prostředků

Občanská sdružení využívají pro správu svých finančních prostředků nejrůznější nástroje. Nástroji rozumíme PC programy, které lze využívat pro správu financí. V dotazníkovém šetření byla vybraná občanská sdružení dotazována⁴⁰, které produkty používá pro správu finančních prostředků. Tato otázka byla zvolena z důvodu zjištění, do jaké míry občanská sdružení využívají moderní prostředky správy financí. Nejvíce využívají občanská sdružení produkty společnosti Microsoft a počítačové účetní programy. Z Tab. 4.4 vyplývá, že sdružení téměř nevyužívají možností počítačových programů pro správu financí pro malé a střední firmy, které lze aplikovat také na správu financí občanského sdružení.

³⁸ Příloha č. 3, otázka č. 3

³⁹ Příloha č. 3, otázka č. 4

⁴⁰ Příloha č. 3, otázka č. 5

Tab. 4.4 Nástroje správy finančních prostředků

Název	Počet sdružení
Programy Microsoft (excel, word, access apod.)	10
Počítačové účetní programy (Pohoda apod.)	6
Počítačové programy pro správu financí (GnuCash apod.)	1
Písemná evidence	5

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.2.3 Vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření

Ze zákona musí být zásady hospodaření určeny ve stanovách sdružení⁴¹. Pro své potřeby však často občanská sdružení vytváří i další dokumenty tzv. směrnice, nutné pro bezproblémový chod občanských sdružení.

Občanská sdružení odpovídala v dotazníkovém šetření na otázku, jaké dokumenty upravují jejich pravidla hospodaření⁴². Nejvíce občanská sdružení v oboru vytvářejí směrnice o proplácení cestovních náhrad, proplácení telekomunikačních náhrad a organizační směrnice (Tab. 4.5). Žádné z občanských sdružení neuvedlo, že by přímo vyhotovovalo závazné finanční plány. Podklady pro hospodaření tvoří často ne zcela konkrétní směrnice a usnesení vrcholných orgánů sdružení.

Tab. 4.5 Dokumenty upravující pravidla hospodaření

Název	Počet sdružení
Směrnice o proplácení cestovní náhrad	10
Směrnice o proplácení telekomunikačních náhrad	6
Závazná usnesení vrcholných orgánů sdružení	4

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.2.4 Nakládání s majetkem

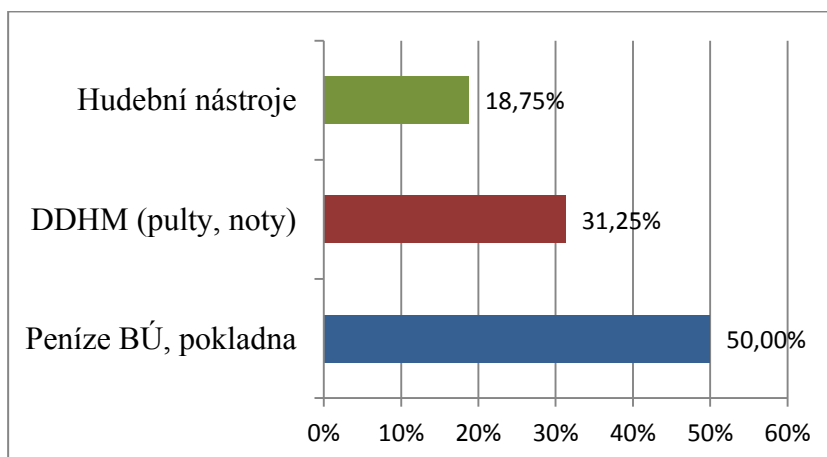
Majetek občanských sdružení v oboru představují především budovy, hudební nástroje, pulty, peníze na běžném účtu či v pokladně. Největší část majetku občanských sdružení podle odpovědí z dotazníkového šetření⁴³ tvoří v současnosti peníze na BÚ a v pokladně spolu s drobným dlouhodobým hmotným majetkem (Graf. 4.3).

⁴¹ § 6 odst. 2 písm. f) Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění

⁴² Příloha č. 3, otázka č. 6

⁴³ Příloha č. 3, otázka č. 7

Graf. 4.3 Položky tvořící největší část majetku občanských sdružení

Zdroj: Vlastní zpracování.

DHM ani NHM (licence, počítačové programy) u žádného občanského sdružení v oboru nepředstavují převážnou část majetku. V posledních letech, kdy probíhala ekonomická krize ve světě, nemohla občanská sdružení vynakládat velké finanční prostředky na nákup dlouhodobého majetku. Soustředila se spíše na jeho nejlikvidnější formu, preferovala peníze na BÚ a v pokladně. Investice pro občanská sdružení byly velice nákladné a v praxi neuskutečnitelné.

Občanská sdružení uvedla ve výkazu o hospodaření výši vynaložených finančních prostředků za jednotlivé roky 2009 – 2011 na majetek a činnosti občanského sdružení. Na základě těchto údajů byla stanovena průměrná výše vynaložených finančních prostředků za poslední tři roky. K určení tohoto ukazatele byl využit chronologický a aritmetický průměr.

Pomocí chronologického průměru (1.3) byla určena průměrná výše vynaložených finančních prostředků v letech 2009 – 2011 u každého OS (Tab. 4.6). Chronologický průměr byl počítán pomocí následujícího vztahu:

(1.3)

$$z = \frac{\frac{z_1 + z_2}{2} + \frac{z_2 + z_3}{2}}{n-1}$$

kde jednotlivé veličiny představují:

z_i je chronologický průměr výdajů občanského sdružení na daný druh výdaje v období 2009-2011,

z je druh výdaje,

n je počet občanských sdružení,

z_1 je finanční částka vynaložená na daný druh výdaje za rok 2009,
 z_2 je finanční částka vynaložená na daný druh výdaje za rok 2010,
 z_3 je finanční částka vynaložená na daný druh výdaje za rok 2011.

Díky aritmetickému průměru byl stanoven průměr výdajů daného druhu v oboru, v kterém OS působí:

(1.4)

$$q_i = \frac{1}{n} + \sum_{n=16}^n z_i$$

kde jednotlivé veličiny představují:

q_i je aritmetický průměr výdajů daného druhu v oboru,

n je počet občanských sdružení,

z_i je chronologický průměr daného zdroje u jednoho občanského sdružení v období 2009-2011.

Tab. 4.6 Průměrná výše vynaložených finančních prostředků v období 2009 - 2011

Hlavní nezisková činnost	v Kč
nákup nástrojů a dalšího DHM	12 875
nákup drobného hmot. majetku (pulty, noty)	12 266
externí poradci (např. účetní)	5 781
propagace	4 706
cestovné členů orchestru	3 063
výpomoce profesionálních hudebníků (včetně sólistů)	13 156
pronájem prostor	2 250
výdaje na technické zabezpečení	11 250
výdaje na software, licence	2 000
splátky půjček (úvěrů)	609
Vedlejší zisková činnost	V Kč
reklama	4 516
pronájem prostor	219
CD, DVD apod.	313

Zdroj: Vlastní zpracování.

Nejvíce v průměru občanská sdružení vynakládají finanční prostředky na nákup nástrojů a dalšího DHM. Občanská sdružení nevyužívají finanční prostředky na mzdy zaměstnanců, ani na přípravu a realizaci veřejných sbírek, zároveň většina občanských sdružení nemá půjčky (úvěry). V oblasti vedlejší ziskové činnosti, pouze dvě občanská sdružení v oboru,

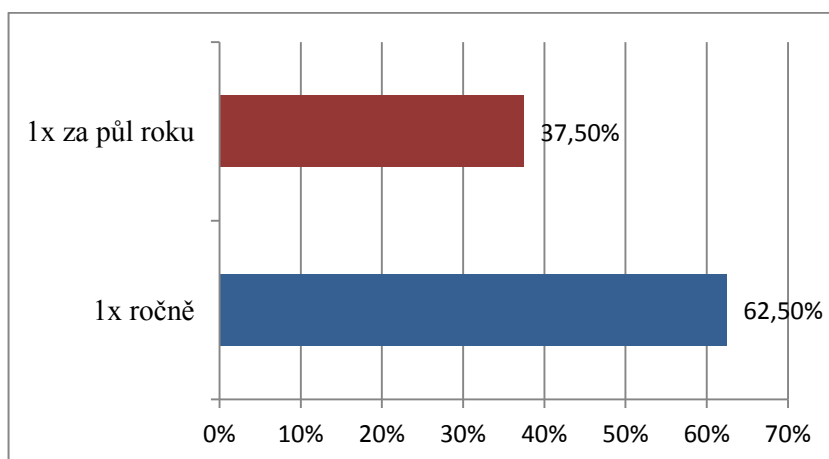
vyakládají finanční prostředky na vytvoření reklamy, pronájem prostor a vytváření prodejních CD a DVD.

4.2.5 Kontrola hospodaření

Kontrolu hospodaření občanského sdružení je možné provádět interně či externě⁴⁴. Interně se kontrola v oboru provádí pomocí tzv. kontrolní komise. Ta se skládá z dvou až tří členů občanského sdružení, kteří nejsou statutárním ani výkonným orgánem sdružení. Pravidlo, že členové kontrolní komise nesmí být členy jiných orgánů (krom valné schůze), vychází z teorie dělby moci. Podle Ing. Stanislava Jiruchy ředitele jednoho z dotazovaných občanských sdružení, chybí často členům kontrolní komise odborné znalosti pro kontrolu hospodaření a tato kontrola se stává spíše formální záležitostí.

Občanská sdružení v oboru byla dotazována, jak často provádí kontrolu hospodaření⁴⁵. Nejčastěji k ní dochází ke konci kalendářního roku, spolu s účetní závěrkou.

Graf. 4.3 Intervaly kontroly hospodaření občanských sdružení

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.3 Optimální řešení hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty

Optimální řešení hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty by mělo odpovídat hospodaření občanských sdružení v oboru a navíc mít řadu předností. Řešení optimálního hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty je vyhotoveno v pěti kategoriích⁴⁶:

⁴⁴ OTRUSINOVÁ, Milada. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. 132 s. ISBN 978-80-7318-789-7.

⁴⁵ Příloha č. 3, otázka č. 8

⁴⁶ Viz kapitola 4.1.3

1. získávání finančních zdrojů,
2. správa finančních zdrojů,
3. vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření,
4. nakládání s majetkem,
5. kontrola hospodaření.

Optimální řešení hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty vychází z analýzy hospodaření občanských sdružení v oboru činnosti Moravskoslezské Sinfonietty a současného stavu hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty.

4.3.1 Získávání finančních zdrojů

Moravskoslezské Sinfonietty poskytla údaje o hospodaření za rok 2011 prostřednictvím výkazu o hospodaření⁴⁷. Tab. 4.7 uvádí zdroje financování Moravskoslezské Sinfonietty, uspořádané od nejvíce po nejméně využívané.

Tab. 4.7 Zdroje financování Moravskoslezské Sinfonietty za rok 2011

Druh zdroje	Podíl na příjmech v Kč
Dotace z mikroregionu Slezská brána (spolufinancované EU)	30 000
Půjčka obec	20 000
Dobrovolné vstupné	16 900
Osobní vklady jednatel a jeho zástupce	8800
Členské příspěvky	5300

Zdroj: Vlastní zpracování.

Moravskoslezská Sinfonietta získává finanční prostředky z vlastních i cizích zdrojů financování. Získané finanční prostředky slouží pro financování hlavní činnosti. Dotace a ostatní cizí zdroje financování tvoří více než 70% příjmů občanského sdružení. Vlastními zdroji jsou členské příspěvky a vstupné z koncertů (Tab. 4.7). Cizí i vlastní zdroje financování jsou využívány výhradně pro zajištění běžného chodu Moravskoslezské Sinfonietty a neslouží k investicím do dlouhodobých aktiv. Zajištění běžného chodu Moravskoslezské Sinfonietty představuje pořádání zkoušek orchestru, koncertů Moravskoslezské Sinfonietty, účinkování na akcích partnerských subjektů.

Nejvíce finančních prostředků získává Moravskoslezská Sinfonietty prostřednictvím

⁴⁷ Příloha č.2, Výkaz o hospodaření

dotací z mikroregionu Slezská brána, které jsou spolufinancované EU (Tab. 4.7). Podmínkou tohoto financování je dobrovolné vstupné na podporované koncerty či jiné akce. Čerpání těchto finančních prostředků pomáhá zlepšit propagaci Moravskoslezské Sinfonietty. V roce 2011 se prostřednictvím pořádaných akcí za pomoci dotací z veřejných rozpočtů podařilo získat dary od FO (dobrovolné vstupné) v průměru ve výši 30%, k nákladům na celou akci⁴⁸. Akce dotované z veřejných rozpočtů nesměly být ziskové, ale Moravskoslezská Sinfonietta si díky nim dokázala vylepšit image a přilákat další FO a PO. Díky aktivnímu přístupu řady posluchačů tak vzniká potenciál systému finanční podpory Moravskoslezské Sinfonietty prostřednictvím FO a PO.

V současnosti využívaný systém dobrovolného vstupného na koncertech a akcích Moravskoslezské Sinfonietty může působit na posluchače i negativně. Řada lidí si totiž myslí, že úroveň hráčů je na takové úrovni, že si Moravskoslezská Sinfonietta nedovolí vybírat vstupné a úroveň profesionality občanského sdružení, tak není příliš vysoká. Dobrovolné vstupné bylo také zavedeno z důvodu, že panovaly obavy, že Moravskoslezská Sinfonietta nebude mít dostatek posluchačů. Počet posluchačů již od prvního koncertu byl vysoký⁴⁹. Nejobtížnějším úkolem, je však stanovit výši vstupného. Navíc zde figuruje problém, že při dotování akce z veřejných rozpočtů musí výnosy rovny nákladům a sdružení nesmí vybírat vstupné. Vybírání vstupného může také podléhat poplatkům ze vstupného, v případě působnosti obecně závazné vyhlášky o místním poplatku ze vstupného. Pokud by Moravskoslezská Sinfonietta pořádala koncerty, na kterých je vybírané vstupné, pak musí nějakým způsobem odlišit koncerty, na kterých vstupné vybírané není. Posluchači by totiž mohli být zmateni a dokonce by je to mohlo odradit od návštěvy některých koncertů.

Zdrojem finančních prostředků jsou také členské příspěvky. Moravskoslezská Sinfonietta koresponduje s průměrem v oboru a členské příspěvky tvoří ani 5% jejich příjmů. Většina občanských sdružení vyžaduje jejich platbu minimálně jednou ročně a snaží se pomocí nich získat finance na základní chod organizace. To se jim, ale v současnosti příliš nedaří. Může si Moravskoslezská Sinfonietta dovolit vybírat členské příspěvky ve výši, aby pomocí nich dokázala financovat běžný chod organizace. Moravskoslezská Sinfonietta je naprostým nováčkem a chce kromě svých členů získat především finance od osob, které nejsou jejími členy. Jejím cílem v této oblasti by mělo být získání co největšího počtu mladých aktivních členů. Členové by neměli být zatěžováni vysokými členskými příspěvky.

⁴⁸ Interní databáze MS.

⁴⁹ Viz kapitola 3.3

Členové by ale měli pochopit, že jejich nepsanou povinností je získávání podporovatelů a partnerů Moravskoslezské Sinfonietty.

Celková výše získaných finančních prostředků neodpovídá potřebám Moravskoslezské Sinfonietty, jak uvedl jednatel Moravskoslezské Sinfonietty, občanské sdružení by potřebovalo minimálně dvojnásobek současných příjmů na rok. Jedná se o navýšení o 80 000Kč, které by mělo sloužit k nákupu DHM a částečnému finančnímu ohodnocení jednatele a zástupce jednatele. Současné zdroje financování neumožňují další rozvoj Moravskoslezské Sinfonietty, ani jejího vedení a vybavení. Moravskoslezská Sinfonietta nezískala žádnou investiční dotaci ani podporu pro nákup dlouhodobého majetku.

Ideálně by příjmy ze všech zdrojů měli činit 160 000Kč na rok, aby docházelo k celkovému rozvoji Moravskoslezské Sinfonietty. Polovina příjmů by měla být získávána vlastní činností a zbývající polovina příjmů by plynula z cizích zdrojů. Tab. 4.8 uvádí navrhovaný podíl jednotlivých zdrojů financování na celkových příjmech Moravskoslezské Sinfonietty. Rozděluje zdroje do dvou dalších skupin a to zdroje určené na zajištění chodu organizace a zdroje využitelné na zajištění vybavenosti. Zajištění chodu představuje pořádání zkoušek orchestru, koncertů, účinkování na akcích. Vybavenost Moravskoslezské Sinfonietty znamená investice do DHM, DNM, ale také školení dobrovolníků, zaměstnávání externích pracovníků nebo využívání odborných marketingových agentur.

Tab. 4.8 Využití a podíl zdrojů financování na celkových příjmech Moravskoslezské Sinfonietty

Cizí zdroje	Využití	% podíl
Dotace z obce	Běžný chod organizace	15
Dotace z mikroregionu Slezská brána	Vybavení MS (DM) + běžný chod MS	15
Dary PO (granty)	Vybavení MS	10
Dary FO	Vybavení MS	10
Vlastní zdroje	Využití	% podíl
Členské příspěvky	Běžný chod organizace	5
Vstupné z koncertů	Běžný chod organizace	30
Reklamní činnost	Vybavení MS	15

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.3.2 Správa finančních prostředků

Správu finančních prostředků Moravskoslezské Sinfonietty je potřeba chápat jako kontrolu nakládání s finančními prostředky, která probíhá prostřednictvím nástrojů správy

financí. Moravskoslezská Sinfonietta využívá pro správu svých financí možnosti bankovního systému RM systém, účetního systému POHODA⁵⁰, produktů společnosti Microsoft. Využívání produktů správy financí odpovídá nejčastějším způsobům správy finančních prostředků v oboru⁵¹. Za správu finančních prostředků odpovídá zástupce jednatele, který pro tyto účely podepsal hmotnou odpovědnost.

Stejně jako ostatní občanská sdružení v oboru, ani Moravskoslezská Sinfonietta nevyužívá počítačové programy pro správu financí. Především z důvodu, že se jedná o placené verze a současná nabídka na trhu s těmito produkty, nemá vyvinutý systém správy financí určený přímo pro příspěvkové organizace či občanská sdružení. Počítačové programy pro správu financí mohou v budoucnu Moravskoslezské Sinfoniettě přinést další možnosti rozvoje financování a především dlouhodobého plánování nákupu DHM či jiných aktiv s vyšší pořizovací hodnotou. Moravskoslezská Sinfonietta by také takový program mohla získat, v rámci oslovení předem vytipované společnosti, která se zabývá vývojem těchto produktů. Program by například po domluvě mohla využívat po určitou dobu bezplatně, což by představovalo určitou formu sponzorství. Zároveň by daná společnost mohla získat nové zákazníky v tomto oboru.

Moravskoslezská Sinfonietta během svého ročního působení neinvestovala finanční prostředky na nákup placených verzí účetního systému POHODA. To znamená, že nemá oficiální zálohy dat. Data tak musí vést ve vytvořené evidenci v programu Microsoft Excel. Tato situace zbytečně přiděluje práci zástupci jednatele a nezbyvá tak čas pro plnění dalších povinností.

Efektivní správa financí u Moravskoslezské Sinfonietty, bude pouze v případě, že zástupce jednatele bude moci využívat placené účetní programy a externí poradenské služby. Do této oblasti hospodaření totiž Moravskoslezská Sinfonietta neinvestovala v prvním roce činnosti, žádné finanční prostředky a čerpala pouze ze zkušenosti a dobrovolné práce svých zakladatelů.

4.3.3 Vytváření vnitřních pravidel pro hospodaření

Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty⁵² určují pouze základní principy hospodaření, které by měly být dále upravovány ve směrnících popř. ve smlouvách s třetími osobami.

⁵⁰ Účetní systém POHODA v demo verzi poskytovaný zdarma společností STORMWARE, s. r. o.

⁵¹ Viz kapitola 4.2.2

⁵² Příloha č. 1 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

Moravskoslezská Sinfonietta disponuje následujícími interními předpisy:

- Směrnice o proplácení cestovních náhrad
- Směrnice o proplácení telekomunikačních náhrad

Vnitřní pravidla pro hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty mají za úkol určovat využití a podmínky čerpání získaných finančních prostředků. Moravskoslezské Sinfoniettě chybí vnitřní předpis upravující pravidla pro získávání a využívání finančních prostředků na nákup DHM a DNM a dlouhodobé finanční plány.

Současná úprava vnitřních pravidel je proto zcela nedostačující. Chybí detailnější rozdělení pravomocí a odpovědností vedení Moravskoslezské Sinfonietty (jednatele a zástupce jednatele). Pravidla pro organizaci pracovních činností jsou nejasná. Vznikají komunikační problémy mezi vedením a členy Moravskoslezské Sinfonietty, kteří se věnují pomocným administrativním činnostem. Bylo by žádoucí, aby některé informace sdíleli oba vedoucí pracovníci a některé pouze jeden z nich. Nedocházelo by tak ke zbytečným pracovním konfliktům, či ztrátě času. Jednoduchým a rychlým řešením může být vyhotovení podrobné organizační směrnice. Organizační strukturu Moravskoslezské Sinfonietty v ní rozšířit o tzv. administrativní tým. Členovi administrativního týmu určit jeho pravomoce a především osobu, která stanovuje a kontroluje úkoly, které má plnit. Příčina komunikačních problémů spočívá v rychlém růstu pracovního vytížení vedoucích pracovníků. Během ročního působení došlo k výměně některých pomocných pracovníků. Členové administrativního týmu navíc nejsou finančně hodnoceni, a tak se musí vedení Moravskoslezské Sinfonietty často spokojit s nedostatečným plněním stanovených úkolů a část jich také dopracovávat.

Pro Moravskoslezskou Sinfoniettu je velmi důležité vytvářet vnitřní pravidla. Zejména by měla vyhotovit chybějící:

- směrnici upravující pravomoci a odpovědnosti vedení a dalších osob zabezpečujících chod Moravskoslezské Sinfonietty,
- investiční plány,
- pravidla pro vytváření rezervních fondů.

4.3.4 Nakládání s majetkem

Moravskoslezská Sinfonietta stejně jako ostatní občanská sdružení v oboru, má největší podíl majetku v oběžných aktivech.⁵³ Moravskoslezská Sinfonietta v roce 2011 disponovala především krátkodobým velice likvidním majetkem. Jednalo se o hotovostní

⁵³ Viz kapitola 4.2.4

peněžní prostředky a peněžní prostředky na BÚ. Struktura majetku Moravskoslezské Sinfonietty odpovídá struktuře majetku občanských sdružení v oboru.

Moravskoslezská Sinfonietta nedisponuje žádným DHM ani DNM, nemá vlastní prostory pro pořádání zkoušek, akcí a koncertů. Prostory a další DHM využívá zcela zdarma díky podpoře svých partnerů. Moravskoslezská Sinfonietta je proto v této situaci zcela závislá na podpoře z cizích zdrojů. Bohužel vedení Moravskoslezské Sinfonietty se nedokázalo zaměřit na investice do dlouhodobých aktiv. Na základě věcných darů vyhotovila Moravskoslezská Sinfonietta vlastní činnosti praktikáby pro orchestr, které využívá pro zkoušení orchestru a pořádání koncertů. Bohužel vedení Moravskoslezské Sinfonietty nepožádalo o žádnou dotaci na nákup potřebného DHM.

V oblasti vynakládání finančních prostředků (využití majetku) nemá Moravskoslezská Sinfonietta jasnou koncepci. Hotovostní peněžní prostředky a peněžní prostředky na BÚ vynakládá Moravskoslezská Sinfonietta na svou propagaci, výpomoc profesionálních hudebníků, kancelářské potřeby, kopírování, technické zabezpečení a nazvučení orchestru. Neustále se snaží získat další zdroje financování a podle jejich výše realizovat nejprve výdaje na zajištění běžného chodu a propagace občanského sdružení a až sekundárně na investice do DHM. Jednatel Moravskoslezské Sinfonietty uvedl, že primárním cílem do budoucna je získat dlouhodobý majetek ve formě hudebních nástrojů.

4.3.4.1 Výdaje na marketing

Marketing v Moravskoslezské Sinfoniettě představuje klíčový prvek pro její rozvoj. Moravskoslezská Sinfonietta vynakládala podle údajů z šetření ve výkazu o hospodaření (Příloha č. 2) v roce 2011 na marketing 50% svých příjmů.

„Marketing pro občanské sdružení představuje persuasivní společenskou aktivitu, která přesahuje problém prodeje zubní pasty, mýdla nebo oceli. Politická soutěž nám připomíná, že kandidáti jsou umisťováni na trh stejně dobře jako mýdlo; nábor studentů na vysoké školy nás utvrzuje, že také vzdělání je umisťováno na trh. Zbývá prozkoumat, zda a jak mohou být zásady marketingu uplatňovány na trzích služeb, osob a idejí⁵⁴.“

Kvalitního marketing je základem dobrého fungování Moravskoslezské Sinfonietty. Bohužel v případě Moravskoslezské Sinfonietty ještě převládá nedůvěra k marketingovým kampaním. Problém není v postoji vedoucích pracovníků, ale ostatních zaměstnanců na

⁵⁴ BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. 1. vyd. Zlín: Kodiak print, s.r.o., 2011. 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9.

nižších organizačních stupních. Rada či Valná schůze Moravskoslezské Sinfonietty může zasahovat do marketingové koncepce řízení. Členové těchto orgánů sdružení, tak svou neodborností mohou ovlivnit celý další vývoj marketingu.

Marketing je součástí realizace a hodnocení efektivity projektů a významně ovlivňuje hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty. Podle předchozí analýzy vycházíme z poznatku, že jedním z hlavních cílů Moravskoslezské Sinfonietty je získání dalších finančních prostředků.

V počátcích fungování občanského sdružení, by se i Moravskoslezská Sinfonietta měla zaměřit v rámci marketingu především na:

1. vytvoření image občanského sdružení,
2. utvoření typického produktu, či služby produkované občanským sdružením,
3. masivní propagaci,
4. komunikaci s donátory (dárci, sponzory),
5. aktivní oslovování cílových zákazníků (obec, potencionální členové Moravskoslezské Sinfonietty).

4.3.5 Kontrola hospodaření

Podle analýzy hospodaření v oboru, vyšla najevo skutečnost, že kontrola hospodaření, kterou provádí občanská sdružení je nevyhovující. V případě Moravskoslezské Sinfonietty kontrolu hospodaření provádí tzv. revizní komise.

Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty uvádí, že revizní komise je:

- povinna provádět kontrolu nezávisle na ostatních orgánech kdykoliv v průběhu roku, nejméně však 1x ročně v rámci odsouhlasení roční uzávěrky hospodaření,
- při provádění kontroly povinna postupovat nestranně a objektivně. Zahájení a ukončení kontroly musí komise hlásit jednateři,
- povinna kontrolovat, zda činnost orgánů sdružení a hospodaření probíhá v souladu se stanovami, obecně platnými předpisy a rozhodnutími valné schůze a rady orchestru⁵⁵.

Aby mohlo docházet ke kontrole hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty, měly by existovat podklady pro srovnání skutečného stavu s plánovaným stavem. V roce 2011 revizní komise Moravskoslezské Sinfonietty neměla podklady o plánovaném stavu, který měl být k 31. 12. 2011. Vedení Moravskoslezské Sinfonietty nebylo schopné v průběhu roku 2011

⁵⁵ Příloha č. 1, Stanovy MS

vyhotovit plán na jeho činnost. Příčiny byly ve skutečnosti, že Moravskoslezská Sinfonietta reagovala v krátkém časovém období na požadavky svých zákazníků (posluchačů) a donátorů. Moravskoslezské Sinfonietta se v prvním roce snažila získat dobré postavení na novém trhu a příliš se nevěnovala stanovování plánů.

V roce 2012, existuje plán koncertů a jsou stanoveny předpokládané zdroje financování. Revizní komise tento plán získala v lednu 2012 a na konci roku, může vyhodnotit jeho plnění a oprávněnost stanovených cílů.

Moravskoslezská Sinfonietta podle ustanovení svých Stanov (Příloha č. 1) disponuje pouze vnitřní kontrolou. Hospodaření tak kontrolují členové občanského sdružení, kteří sice nejsou členy výkonného ani statutárního orgánu, ale přesto jsou s hospodařením v úzké vazbě a nedovedou jej tak zcela objektivně hodnotit. Členové revizní komise Moravskoslezské Sinfonietty stejně jako členové kontrolních orgánů občanských sdružení v oboru nemají potřebné odborné znalosti. Možné řešení spočívá v kontrole pomocí externích subjektů, především odborníků v oblasti účetnictví, daní. Kontrolu hospodaření by také mohli provádět ekonomové (či jinak odborně vzdělaní pracovníci) z partnerských organizací. Základním kritériem pro výběr externího subjektu je odbornost a nemožnost konkurovat Moravskoslezské Sinfoniettě.

„Kontrola hospodaření by měla splňovat šest základních pojetí kontroly. Lze je rozdělit následujícím způsobem:

6. *Informační pojetí* – je o zjištění skutečnosti o kontrolovaném objektu, konfrontaci skutečnosti s plánem, včetně podchycení odchylek,
7. *Regulační pojetí* – jde o kontrolu se zpětnou vazbou a odstranění nežádoucích odchylek,
8. *Institucionální pojetí* – je jako pojetí regulační, ale je popisováno ve vztahu k instituci, která kontrolu realizuje,
9. *Represivní pojetí* – vychází se z předpokladu, že rozhodnutí jsou správné. Odchytky v nich jsou proto nežádoucí, je zapotřebí je odstranit a současně vyvodit důsledky za jejich vznik,
10. *Motivační pojetí*
11. *Výchovné pojetí* – poskytování konkrétní metodické pomoci podle možností a potřeb kontrolního subjektu⁵⁶.“

⁵⁶ OTRUSINOVÁ, Milada. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. 132 s. ISBN 978-80-7318-789-7. S. 86.

Kontrola Moravskoslezské Sinfonietty probíhá jednou ročně. Pokud se podíváme na podnikatelskou sféru, je kontrola pouze jednou za rok naprosto nevyhovující. Moravskoslezská Sinfonietta pro kontrolu stanovila určité osoby, vhodnějším pomocníkem by bylo zavedení správy hospodaření v předem určené databázi, kde by se průběžně výsledky hospodaření rovnou poměřovali s plánem hospodaření a upozorňovali na odchylky.

5. Závěr

Existuje řada odborných studií na téma hospodaření občanských sdružení v oblasti sportu, kultury či sociálních služeb. Tématem hospodaření občanského sdružení v oblasti vážné hudby, která je produkována amatérskými hudebníky, se zabývá jen malá část těchto studií. Vzhledem k dnešní ekonomické situaci, kdy podpora kulturních neziskových organizací ubývá na své intenzitě, a občanská sdružení jsou vystavena silnému konkurenčnímu boji, je nezbytné sledovat situaci ve vývoji hospodaření i u tohoto druhu občanských sdružení.

Diplomová práce se zaměřila na hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty, která je nově působícím občanským sdružením v oboru produkce vážné hudby amatérskými hudebníky.

Cílem diplomové práce byla analýza optimálnosti hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty ve srovnání s hospodařením občanských sdružení se stejnou činností. Zdůraznit odlišnosti oproti hospodaření vybraných občanských sdružení a zhodnotit jeho klady a zápory.

Záměrem bylo také určit základní právní, účetní a daňová východiska pro tvorbu hospodaření, stanovit základní aspekty činnosti a optimálnosti hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty. Optimální hospodaření znamenalo efektivní hospodaření, které mělo vycházet a být srovnáno s hospodařením občanských sdružení se stejnou činností. Výsledky této diplomové práce měly pomoci Moravskoslezské Sinfoniettě získat dobré postavení na neziskovém trhu.

Základní metody využitě v diplomové práci byly analýza, syntéza, komparace a dedukce. Všechny čtyři zmíněné metody byly aplikované zejména v poslední části, věnující se určení optimálního hospodaření, kdy bylo zapotřebí analyzovat jednotlivá zjištěná data o hospodaření občanských sdružení, následně je porovnat s hospodařením Moravskoslezské Sinfonietty (metoda komparace) a shrnout do jednoho celku (metoda syntézy). V těchto částech třetí kapitoly, kdy nebyla zcela zřejmá souvislost mezi uváděnými daty a hodnotami, byla využita i metoda dedukce.

Při analýze hospodaření občanských sdružení se stejnou činností bylo zjištěno, že neexistuje subjekt, který by využíval základní informace o hospodaření občanských sdružení a pomáhal jim s jeho rozvojem. Ministerstvo vnitra nebylo schopno, či jím zřízený útvar NIPOS a CIK, adekvátně odpovědět na základní otázky o hospodaření občanských sdružení popř. odkázat na subjekt, který tyto informace je schopen poskytnout. Bohužel ani Asociace

neprofesionálních hudebních těles nemá údaje o hospodaření občanských sdružení. Důvod této problematické situace, je právní úprava poskytování údajů o hospodaření. Občanská sdružení podléhají v oblasti zveřejňování údajů o hospodaření zákonu č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v aktuálním znění. Není určena explicitně žádná speciální právní norma, kterou by se měla občanská sdružení řídit. To s sebou přináší značné problémy, neboť obsah výroční zprávy v zákoně o účetnictví není uzpůsoben pro potřeby analýzy hospodaření občanských sdružení.

Údaje o hospodaření vybraných občanských sdružení i Moravskoslezské Sinfonietty musely být získány pomocí výběrového šetření v pěti kategoriích. Výběrové šetření proběhlo dotazováním formou výkazu o hospodaření (Příloha č. 2) a dotazníkového šetření (Příloha č. 3).

Moravskoslezská Sinfonietta vznikla před necelým rokem a její hospodaření procházelo řadou změn. Ve srovnání s hospodaření občanských sdružení se stejnou činností se potvrzuje skutečnost, že bez kvalitního a propracovaného systému hospodaření nebudou občanská sdružení schopna plnit svá základní poslání a zaniknou.

Analýza hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty upozornila na nedostatky a odlišnosti oproti hospodaření občanských sdružení se stejnou činností. Moravskoslezská Sinfonietta by se měla zaměřit na:

- zvýšení podílu vlastních zdrojů financování; Moravskoslezská Sinfonietta je z velké části financována cizími zdroji. Hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty, tak nejvíce ovlivňují cizí subjekty. Jejím základním cílem by mělo být zvýšení podílu vlastního kapitálu, jako zdroje financování běžné činnosti spolu s částečným hrazením investic,
- zvýšení podílu vynakládaných finančních prostředků na marketing (komunikaci s donátory, dárce),
- využívání softwarových nástrojů, které umožní získat rychlé informace potřebné pro lepší rozhodování, a také zvyšování informační gramotnosti vedoucích pracovníků (dobrovolníků)
- vytváření dalších interních předpisů,
- získávání finančních prostředků na investice do DHM, DNM,
- vyhotovení nové rozšířené organizační směrnice,
- zavedení dlouhodobého finančního plánování.

Efektivní hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty je také otázkou rozvoje znalostí a

dovedností vedoucích pracovníků či dobrovolníků. Investice do vzdělání i přes vysoké náklady se v těchto těžkých dobách Moravskoslezské Sinfonietty vyplatí. „Pro velkou část subjektů jsou investice do vzdělání tou správnou cestou, jak posílit znalosti svých zaměstnanců, což znamená i v této turbulentní době obrovskou konkurenční výhodu⁵⁷.“

Od roku 2013 bude účinný nový občanský zákoník. Nový občanský zákoník předpokládá zrušení zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění, jaké konkrétní dopady přinese na hospodaření Moravskoslezské Sinfonietty, ukáže až praxe. Moravskoslezská Sinfonietta by neměla zapomínat, že jen včasná příprava a správné odhady budoucí situace hospodaření v neziskovém sektoru, ji pomohou získat a využít výhodu oproti ostatním občanským sdružením.

⁵⁷ VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, v.v.i. *Řízení organizací sociálních služeb*. In: vupsv.cz [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_332.pdf

Seznam použité literatury

Knihy a monografické publikace

1. BAČUVČÍK, Radim. *Marketing neziskových organizací*. 1. vyd. Zlín: Kodiak print, s.r.o., 2011. 190 s. ISBN 978-80-87500-01-9.
2. BOUKAL, Petr a jiné. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
3. HRONCOVÁ, Marcela. *Moderní nezisková organizace; základy jejího řízení, metodika a praktické rady v kostce*. 1. vyd. Praha: FPS Repro, s r.o., 2010. ISBN 978-80-904519-0-2.
4. KOČÍ, Petr a jiné. *Nevýdělečné organizace 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 294 s. ISBN 978-80-7357-532-8.
5. LAIMAR, Jakub. *Předmět činností nadací a nadačních fondů*. Brno, 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Kateřina Ronovská.
6. OTRUSINOVÁ, Milada. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. 132 s. ISBN 978-80-7318-789-7.
7. REKTOŘÍK, Jaroslav a jiné. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 80-86929-54-5.
8. ROSENMAYER, Tomáš. *Ekonomické výsledky občanských sdružení 2004*. 1. vyd. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 24 s. ISBN 80-239-7670-2.
9. STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. 1.vyd. Pardubice: Junák, 2010. 270 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

Elektronické informační zdroje

10. DEVEROVÁ, Lenka. *Právní analýza podnikání občanských sdružení* In: *fhs.cuni.cz* [on-line]. 23. 1. 2011 [cit. 20. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.fhs.cuni.cz/kos/kos_soubory/Pravni_posudek_os_def.pdf
11. JANEBOVÁ, Vlasta. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2010 II. Umění*. Praha: NIPOS, 2011. [cit. 24. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2009/03/Statistika_kultury_2010_Umeni_web.pdf
12. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Nestátní neziskové organizace v programovém období 2007 – 2013*. In: *mmr.cz* [on-line]. [cit. 21. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/vybor-pro-eu/2008/zapis_V-EU_12_02_2009_priloha_2.pdf
13. NADACE VIA. *Daňové zvýhodnění*. In: *nadacevia.cz* [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.nadacevia.cz/cz/radce-darce/danove-zvyhodneni>
14. ODBORNÝ ÚTVAR NIPOS. *Centrum informací a statistik kultury* In: *nipos-mk.cz*. [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=27>
15. VIŠINKOVÁ, Markéta. *Několik poznámek ke stanovám občanských sdružení*. In: *neziskovky.cz* [on-line]. [cit. 21. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanek/1169/511_559_565/fakta_legislativa-a-ucetnictvi_navody-legislativa/nekolik-poznamek-ke-stanovam-obcanskych-sdruzeni/
16. VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, v.v.i. *Řízení organizací sociálních služeb*. In: *vupsv.cz* [on-line]. [cit. 30. 3. 2012]. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_332.pdf
17. ŠKARABELOVÁ, Simona. *Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace*. In: *ecvns.cz* [on-line]. [cit. 21. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.e->

Přehled nejdůležitějších právních předpisů

18. Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v aktuálním znění.
19. Zákon č. 95/1995 Sb., o státní statistické službě, v aktuálním znění.
20. Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních фондах a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních фондах), v aktuálním znění.
21. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění.
22. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění.
23. Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, v aktuálním znění.
24. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v aktuálním znění.

Seznam zkratk

ANKST	Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles
CIK	Centrum informací a statistik kultury
ČR	Česká republika
ČRTV	Česká regionální televize
DDHM	Drobný dlouhodobý hmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
ICNPO	International Classification of Non-profit Organizations
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OSN – COPNI	United Nations Statistics Division
OP	Operační program
PO	Právnícká osoba
ÚSC	Územně samosprávné celky
ZoDP	Zákon o dani z příjmů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu náklad, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. dubna 2012

.....
Bc.JanaHajnová

Seznam příloh

Příloha č.1 Stanovy Moravskoslezské Sinfonietty

Příloha č.2 Výkaz o hospodaření

Příloha č.3 Dotazník